

**18 juli
2015**

Onderzoek:

'Toekomst van Europa'

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

Toekomst van Europa

18 juli 2015

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 20.057 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek vond plaats van 15 juli tot en met 18 juli 2015. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lisette van Vliet:

lisette.van.vliet@eenvandaag.nl

1. Samenvatting

'Veel pessimisme over toekomst Europa'

Veel mensen blijken sceptisch over de toekomst van Europa. Uit onderzoek van het EenVandaag Opiniepanel onder 20.000 deelnemers blijkt dat slechts een derde (37%) optimistisch is over de toekomst van de EU; maar liefst 62% ziet het echter minder rooskleurig in.

Door de crisis in Griekenland, zo geven veel deelnemers aan, wordt nu beter zichtbaar hoe de besluitvorming van de EU in de praktijk verloopt. *'Te veel landen, die te verschillend zijn, komen na weken van vergaderen tot halfbakken compromissen,'* zo geeft een deelnemer aan.

Veel deelnemers stellen dan ook dat het tijd is voor verandering. *'Zolang Europa geen keuze kan maken tussen onafhankelijkheid van haar lidstaten en centraal beleid, denk ik dat je problemen als Griekenland tegen blijft komen,'* aldus een respondent.

Binnen vijf jaar alsnog 'Grexit'

De helft van de deelnemers denkt dat Griekenland niet gered zal zijn met een nieuw steunpakket: 52 procent verwacht binnen 5 jaar alsnog een 'Grexit'. Een minderheid van 37 procent verwacht dat Griekenland over vijf jaar nog wel deel uitmaakt van de eurozone. Zeven op de tien (70%) respondenten verwachten zelfs dat er naast Griekenland de komende vijf jaar nog meer Europese landen om financiële steun gaan vragen.

Toekomstbeeld: geen Europese regering

Er is een vrij duidelijk beeld van welke kant het op zou moeten: driekwart (76%) van de deelnemers ziet niets in de oprichting van één centrale Europese regering en een meerderheid (56%) wil dat de lidstaten minder bevoegdheden afstaan aan de EU dan nu het geval is. Twee derde (64%) ziet daarnaast het liefst dat er voorlopig geen nieuwe landen meer toetreden. *'Er moet worden samengewerkt, niet samengevoegd'*, is één van de vele reacties.

Er is wel eens gesuggereerd de eurozone op te delen in een noordelijke helft met een sterkere munt ('neuro') en een zuidelijke zone met een zwakkere munt ('zeuro'). Hierover zijn de meningen iets minder eensgezind, maar de grootste groep (46%) vindt dit geen goed idee. '*Alles één of geen eurozone,*' is één veelgehoord antwoord. 37 Procent zou een opsplitsing in de toekomst wel zien zitten.

Vertrouwen in de euro

In tegenstelling tot het pessimisme over Europa blijft het vertrouwen in de euro wel hoog met 46 procent. Dit is het hoogst gemeten percentage van de afgelopen jaren: in augustus 2013 was dat bijvoorbeeld nog 34 procent. Ook in de afgelopen twee weken met alle perikelen rond Griekenland is het vertrouwen in de munt vrijwel gelijk gebleven. Driekwart van de deelnemers (72%) gaat er ook vanuit dat we de euro nog hebben over vijf jaar.

2. Grexit en steun

We stellen u nu een aantal vragen over een mogelijke Grexit en mogelijke kwijtschelding van de schulden.

Verwacht u dat Griekenland over vijf jaar nog deel uitmaakt van de eurozone, of niet (Grexit)?

Ja, dat verwacht ik wel: 37%
Nee, dat verwacht ik niet: 52%
Weet niet / geen mening: 11%

Hoopt u dat Griekenland over 5 jaar nog deel uitmaakt van de eurozone, of niet?

Ja, dat hoop ik wel: 41%
Nee, dat hoop ik niet: 42%
Weet niet / geen mening: 17%

Vindt u het acceptabel of onacceptabel om een deel van de schulden van Griekenland kwijt te schelden?

Dat vind ik acceptabel: 36%
Dat vind ik onacceptabel: 59%
Weet niet / geen mening: 5%

Vindt u het uittreden van Griekenland uit de eurozone (Grexit) acceptabel of niet acceptabel?

Acceptabel: 64%
Niet acceptabel: 28%
Weet niet / geen mening: 8%

Verwacht u dat er de komende jaren meer Europese landen om financiële steun moeten vragen, of niet?

Ja, dat verwacht ik wel: 70%
Nee, dat verwacht ik niet: 22%
Weet niet / geen mening: 8%

3. Beeld van Europa

Nederland vormt samen met 27 andere lidstaten de Europese Unie, het belangrijkste samenwerkingsverband in Europa. Deelnemende landen hebben een deel van hun bevoegdheden overgedragen aan de EU. Daarnaast voeren 19 landen binnen de EU een gezamenlijke valuta, de euro, binnen de eurozone.

Welk beeld roept de Europese Unie in het algemeen bij u op: vooral positief of vooral negatief?

Vooraf positief:	41%
Vooraf negatief:	58%
Weet niet / geen mening:	1%

Bent u optimistisch over de toekomst van de Europese Unie?

Wel optimistisch:	37%
Niet optimistisch:	62%
Weet niet / geen mening:	1%

Levert de Europese Unie over het algemeen volgens u meer voor- of meer nadelen op voor Nederland, of maakt het niet zoveel uit?

Meer voordelen:	34%
Maakt niet zoveel uit voor Nederland:	42%
Meer nadelen:	17%
Weet niet / geen mening:	7%

Denkt u dat de euro een positieve of een negatieve invloed heeft op de economische situatie van Nederland, of geen van beide?

Een positieve invloed:	32%
Geen positieve en geen negatieve invloed:	26%
Een negatieve invloed:	36%
Weet niet / geen mening:	6%

4. Bevoegdheden en Europese regering

In de Europese Unie hebben de lidstaten op dit moment bijna altijd het laatste woord.

Er zijn mensen die ervoor pleiten om een Europese regering in te stellen. Ze denken dat Europa hierdoor beter bestuurbaar wordt, omdat beslissingen dan door één regering worden genomen. Het zou zorgen voor meer stabiliteit in de eurozone en ze verwachten dat de EU dan in de toekomst ook beter voorbereid zou zijn op crisissituaties, zoals met Griekenland.

Tegenstanders vrezen dat de individuele EU-landen dan teveel zeggenschap over bepaalde taken verliezen en dat er met een centrale Europese regering te weinig aandacht is voor nationale belangen. Ook menen ze dat er met een centrale Europese regering te veel 'eenheidsdenken' komt, dat niet genoeg rekening houdt met de verschillen tussen Europese landen.

Bent u voor of tegen het oprichten van één centrale Europese regering?

Voor:	16%
Tegen:	76%
Weet niet / geen mening:	8%

Moeten er wat u betreft meer of minder bevoegdheden van de lidstaten naar Europa, of moet dat hetzelfde blijven?

Meer bevoegdheden:	14%
Ongeveer hetzelfde houden:	22%
Minder bevoegdheden:	56%
Weet niet / geen mening:	8%

De Europese Unie bestaat op dit moment uit 28 lidstaten. Mogen er volgens u meer landen lid worden van de Europese Unie of mogen er geen landen meer bij komen?

Er morgen meer landen lid worden:	25%
Er mogen geen landen meer bij komen:	64%
Weet niet / geen mening:	11%

In het verleden is gesuggereerd de eurozone op te delen in een noordelijke helft met een sterkere munt (neuro) en een zuidelijke zone met een zwakkere munt (zeuro).

Voorstanders denken dat een eigen munt goed zou zijn voor de economie van de Zuid-Europese landen. Doordat de 'zeuro' dan kan devalueren, zouden zuidelijke landen weer concurrerend kunnen worden.

Tegenstanders denken dat wanneer de eurozone opgedeeld zou worden, de situatie in de zuidelijke landen juist zou kunnen verslechteren door een kapitaalvlucht die dan mogelijk plaatsvindt.

Vindt u splitsing van de eurozone in een sterker en zwakker deel een goed idee, of niet?

Een goed idee: 37%

Een slecht idee: 46%

Weet niet / geen mening: 17%

Als u kijkt naar de toekomst van Nederland en de eurozone, wat ziet u dan het liefst gebeuren?

Alle eurolanden moeten bij elkaar blijven: 37%

De eurozone moet opgesplitst worden in een noordelijke helft met een sterke munt en een zuidelijke helft met een zwakkere munt: 40%

Weet niet / geen mening: 23%

5. Vertrouwen in de euro

Hoeveel vertrouwen heeft u in de stabiliteit van de euro?

Veel vertrouwen:	46%
Weinig vertrouwen:	52%
Weet niet / geen mening:	2%

Verwacht u dat de economische situatie van de eurozone de komende zes maanden beter of slechter zal worden, of ongeveer hetzelfde zal blijven?

Beter:	15%
Ongeveer hetzelfde:	47%
Slechter:	36%
Weet niet / geen mening:	2%

Verwacht u dat de euro over 5 jaar nog bestaat in Europa?

Ja, dat verwacht ik wel:	72%
Nee, dat verwacht ik niet:	19%
Weet niet / geen mening:	9%

Geef aan of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen:

'Het behoud van de euro is goed voor de economie van Nederland.'

Mee eens:	49%
Mee oneens:	36%
Weet niet / geen mening:	16%

'Nederland zou uit de euro moeten stappen.'

Mee eens:	37%
Mee oneens:	53%
Weet niet / geen mening:	10%